МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ УКРАЇНИ
Харківська державна наукова бібліотека
ім. В.Г.Короленка

ХРОНІКА
ХАРКІВСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ ім. В.Г.КОРОЛЕНКА

Інформаційний бюлетень
2004 р. Вип. 2 (22)

Харків ХДНБ 2004

ББК 4734 (4 Укр) 751.152я5
УДК 020
Х94

Хроніка Харківської державної наукової бібліотеки ім. В.Г.Короленка: Інформ. бюл. 2004. Вип. 2 (22) / Харк. держ. наук. б-ка ім. В.Г.Короленка; Уклад.: О.П.Кунич, Г.Д.Ковальчук. – Х., 2004. – 30 с.

Видання висвітлює найбільш вагомі події, що відбулися у ХДНБ ім. В.Г.Короленка впродовж квітня-червня 2004 р.

Укладачі: Олена Петрівна Кунич
Галина Дмитрівна Ковальчук

ПЕРЕДМОВА

Бюлетень висвітлює основні події, що відбувалися в інформаційній, науковій, культурно-просвітницькій та інших сферах діяльності ХДНБ ім. В.Г.Короленка у квітні-червні 2004 р. Представлено відомості про видавничу продукцію, статті співпрацівників тощо.

Укладачі висловлюють щиру подяку працівникам різних структурних підрозділів бібліотеки за сприяння у випуску бюлетеня.

Довідки та пропозиції стосовно видання просимо надсилати на адресу:

61003, Харків, ДСП, пров. Короленка, 18

ХДНБ ім. В.Г.Короленка, науково-методичний відділ

Тел: (0572) 712-82-27

Факс: (0572) 23-01-01

Більш оперативну інформацію про поточні події життєдіяльності бібліотеки та ті, що станнуться незабаром, можна отримати на Web-сайті бібліотеки за адресою: http // korolenko. kharkov. com.

І ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ім. В.Г.КОРОЛЕНКА: ПОДІЇ, ФАКТИ, КОМЕНТАРІ (квітень-червень)

КВІТЕНЬ

1 квітня. Інформаційно-бібліографічний відділ розпочав формування довідково-бібліографічної бази даних "Швидка довідка" в автоматизованій інформаційно-бібліографічній системі ІРБІС.

• В Інтернет-центрі проведено міжвідомчу нараду з питань укладання електронного зведеного каталогу періодичних видань, у якій брали участь представники 18 провідних бібліотек Харкова. Проводили нараду заст. директора з автоматизації Н.М.Кучерява та зав. інформаційно-бібліографічним відділом Л.Б.Задорожна. Бібліотекар Н.В.Зозуля ознайомила присутніх з методикою пошуку інформації у зведеному каталозі періодичних видань, представленому на сайті ХДНБ ім. В.Г.Короленка.

5 квітня. Працівниками відділу технічної літератури проведено день інформації на замовлення фахівців НДІ протезування, протезобудування та відновлення працездатності. Демонструвалося 82 документи з патентного фонду відділу, що характеризують сучасні досягнення в галузі протезобудування.

7 квітня. Відділ масової роботи оформив книжкову виставку **"Харків: історія, традиції, культура: до 350-річчя заснування міста"**. Було представлено понад 500 прим. видань, що висвітлюють історію і сучасність першої столиці України.

• Відбулося чергове засідання Американського клубу за темою "**Заручини і вінчання**".

• У відділі іноземної літератури до Всесвітнього дня здоров'я підготовлено книжкову виставку **"Психологічні аспекти здорового способу життя".**

8 квітня. У великому читальному залі відкрилася виставка **"Боги та люди в творах літератури та мистецтва: біблійна міфологія, історичні та літературні персонажі",** оформлена відділом масової роботи. Представлені твори Шевченка, Куліша, Франка, Борхеса, Данте, Манна, Булгакова, Достоєвського, Толстого та інших письменників, які використовували біблійні образи та сюжети у своїй творчості. Експонувалися також репродукції картин на біблійні сюжети Леонардо да Вінчі, Рембранта, Рафаеля, Рубенса, Ель Греко, Рубльова та інших видатних художників.

9 квітня. Відкрилася тематична виставна **"Середньовіччя Європи: відродження як історичний аспект культури",** оформлена відділом масової роботи. Експонувалися наукові та науково-популярні видання, що різнобічно висвітлюють епоху Відродження, багатство естетичного світу Ренесансу, розвиток книгодрукування тощо.

14 квітня. Відбулася презентація виставки **"Середньовіччя – книжковий вимір".** Вона була одним з тих заходів, які бібліотека присвятила Року Польщі в Україні. Про наукове, історико-культурне значення репрезентованих реліквій розповіли заступник директора бібліотеки В.В.Мірошникова, завідувач відділу рідкісних видань і рукописів, доктор філологічних наук І.Я.Лосієвський, Генеральний консул Республіки Польща в Україні пан Ярослав Ксьонжек.

Йшлося про книжкові пам'ятки середньовічної доби з колекції інкунабулів (XV ст.), палеотипів (перша половина XVI ст.) та стародруки другої половини XVI – початку XVII ст. Ці зібрання створювались у ХДНБ ім. В.Г.Короленка протягом майже ста років. Серед представлених першодруків і стародруків пізнього середньовіччя – перші видання класичних творів світової науки та літератури, видатні твори друкарського мистецтва, що визначили шлях його розвитку протягом п'яти століть: ілюстрована "Книга хронік" Х.Шенделя (Нюрнберг, 1493), "Бесіди" Августина Авреля (Базель, 1494–1495), перше видання античного твору – "Аргонавтики" Аполлонія Родоського (Флоренція, 1496), "Корабель дурнів" С.Бранта з ілюстраціями А.Дюрера (Базель, 1498), палеотипи, альдіни. Репрезентовано й середньовічні слов'янські пам'ятки – українські, білоруські, польські та чеські стародруки, де органічно поєднуються традиції народного мистецтва з елементами ренесансного художнього мислення й мистецтва раннього бароко. Прикрасою експозиції був львівський "Апостол" Івана Федорова 1574 року.

• Проходило чергове засідання Американського клубу за темою **"Святкування Великодня у США. Пасхальний обід. Великодні традиції, звичаї".**

15 квітня. Бібліотеку відвідала Інга Вьорляйн, співробітниця Спілки побратимства міст Харків-Нюрнберг. Вона взяла участь у дискусії "Про військовий обов'язок", що була організована для викладачів та курсантів вищих військових навчальних закладів Харкова та студентів німецькомовних факультетів вузів міста за сприяння Гете-Інституту у Києві та Німецького читального залу ХДНБ.

• Відділом масової роботи організовано трибуну вченого за темою **"Ярослав Мудрий. Сприйняття історії Київської Русі: до 950-річчя від дня смерті".** З основною доповіддю виступив В.Д.Гончаренко, доктор історичних наук, завідуючий кафедрою історії Національної юридичної академії України ім. Ярослава Мудрого. Йшлося про суспільно-політичні погляди Я.Мудрого, його роль і значення в історичному розвитку України тощо.

16 квітня. На замовлення режисера програми "Объектив недели" телерадіокомпанії "Симон" головний бібліограф інформаційно-бібліографічного відділу І.В.Дмитриченко провела огляд літератури для сюжету "Ненормативна лексика у сучасному суспільстві".

19-20 квітня. Працівник Німецького читального залу В.І.Прилипська брала участь у роботі субрегіонального семінару, організованого Гете-Інститутом у Києві. На семінарі розглянуто нові підходи до комплектування фондів німецьких читальних залів України.

20 квітня. Відділом масової роботи за сприяння Науково-методичного педагогічного центру управління освіти Харківської міської ради організовано науково-практичну конференцію **"Харкову – 350 років: історичні аспекти та погляд на сучасні проблеми".** Працювало дві секції. Учасниками секції "Харків освітянський" були викладачі середніх та вищих освітніх закладів міста, співпрацівники науково-методичного педагогічного центру управління освіти Харківської міської ради. Серед 12-ти доповідей, заслуханих на її засіданнях, були такі: "Історія освіти в місті Харкові" (В.В.Малихіна, директор НМПУ), "Педагогічна підготовка у церковних навчальних закладах Харківської єпархії у XVII – поч. XX ст." (Г.Г.Яко-

венко, викладач ХДПУ ім. Г.С.Сковороди), "Деякі питання розвитку музичної освіти в Харкові наприкінці XIX – поч. XX ст." (О.В.Слєпцов, викл. ХДПУ ім. Г.С.Сковороди, канд. пед. наук).

На другій секції – "Культура Харкова" – обговорювалися питання історії культурного розвитку міста, творчості видатних діячів культури, взаємодії культур різних національностей, діяльності театрів, музеїв, бібліотек та інших закладів. Загалом було представлено 15 повідомлень.

У межах пленарного засідання, що проходило за темою "Історичні та сучасні аспекти розвитку Харкова", відбулась презентація збірника документів Державного архіву Харківської області, присвяченого 350-річчю м. Харкова.

Конференція мала широкий розголос, висвітлювалася засобами масової інформації міста.

20-21 квітня. Зав. відділом рідкісних видань та рукописів І.Я.Лосієвський, доктор філологічних наук, взяв участь у роботі XI міжнародної наукової конференції з проблем книгознавства **"Книга і світова цивілізація"** (Москва), організованій Російською академією наук.

Серед 409 учасників конференції були науковці та практики книжкової справи з дев'яти країн – Росії, України, Білорусі, Казахстану, Киргизії, Болгарії, ФРГ, США та Ізраїлю. Делегація з України була представлена 26 книгознавцями, у т.ч. 7 – з Харківської державної академії культури. Діяло 9 секцій (теорія та методологія книгознавства, видавнича справа та редагування, культура книги, історія книги, електронна книга та інформаційні технології, а також інші).

І.Я.Лосієвський виступив з доповіддю **"Особисті бібліотеки видатних вчених та письменників у фондах ХДНБ ім. В.Г.Короленка"** на секції бібліотекознавства.

• На замовлення директора Харківського інституту підвищення кваліфікації прокурорсько-слідчих працівників О.Я.Воронової, зав. інформаційно-бібліографічним відділом Л.Б.Задорожна відвідала бібліотеку цього закладу з метою надання допомоги в організації діяльності. Був розроблений бізнес-план роботи бібліотеки, надано рекомендації щодо складання технічного плану розміщення структурних підрозділів книгозбірні, організації комплектування фондів, пошуку інформації у БД "Комп'ютерна правова бібліотека "Закон" Київського інформаційно-аналітичного центру "Ліга", закупівлі бібліотечного обладнання тощо.

21 квітня. У Німецькому читальному залі відкрилася книжкова експозиція **"Geschichte der Soziologie in Deutschland: zum 140. Geburtstag von Max Weber"**, присвячена 140-річному ювілею видатного вченого-соціолога М.Вебера.

• Відбулося чергове засідання Американського клубу за темою **"Весілля. Подарунки. Медовий місяць".**

22 квітня. Відділ масової роботи організував філософські читання **"М.Гоголь в історії вітчизняної філософії",** присвячені 195-річчю від дня народження видатного письменника. Вони проходили за участю викладачів Харківського державного педагогічного університету ім. Г.С.Сковороди, інших вузів міста, студентів, а також численних шанувальників творчості письменника.

• В інформаційно-бібліографічному відділі проведено практичні заняття для нових учасників "Зведеного електронного каталогу періодичних видань бібліотек Харкова". Йшлося про методику представлення інформації у цьому каталозі, її пошук в Інтернеті тощо.

• Співпрацівники Бібліотеки документів Ради Європи з прав людини, що діє у ХДНБ ім. В.Г.Короленка, провели на базі Харківського гуманітарного університету "Народна українська академія" день фахівця на тему **"Викладання прав людини у середній школі".** Він був організований за сприяння Обласного інституту удосконалення вчителів для викладачів шкіл.

22-24 квітня. Співпрацівники відділів комплектування, інформаційно-бібліографічного, науково-методичного, а також інших структурних підрозділів бібліотеки брали участь у IV міжнародному фестивалі **"Світ книги – 2004",** що проходив у Харківському академічному театрі опери і балету ім. М.В.Лисенка.

Бібліотекар інформаційно-бібліографічного відділу Т.Л.Кульшицька презентувала учасникам фестивалю рекламні листівки про діяльність свого відділу.

25 квітня. У великому читальному залі відбувся вечір духовних піснеспівів **"Слава, тобі, ясне сонце Великодня".** У виконанні хорових колективів Свято-Благовіщенського Кафедрального собору, Свято-Олександро-Невського, Свято-Петро-Павлівського та Свято-Пантелеймонівського храмів прозвучали твори М.Березовського, Д.Бортнянського, П.Чайковського, О.Гречанінова, П.Чеснокова та інших композиторів.

Понад 400 шанувальників хорового мистецтва, присутні на вечорі, були зачаровані красою і духовною силою великої музики. З хвилюванням і сердечною вдячністю вони дякували диригентам хорів – А.Калоян, О.Ширу, О.Чернікову, співакам та організаторам заходу – співпрацівникам відділу масової роботи.

26 квітня. У відділі технічної літератури оформлено тематичну виставку **"Від технічної творчості – до винаходу"**, приурочену до Всесвітнього дня інтелектуальної власності.

27 квітня. У відділі технічної літератури відбулося засідання за "круглим столом" з нагоди 125-річчя від дня народження В.Я.Юр'єва, селекціонера світового рівня, одного з організаторів сільськогосподарської дослідної справи в Україні. З повідомленням про науковий доробок ученого виступила В.М.Ожерельєва, завідувач бібліотеки Інституту рослинництва ім. В.Я.Юр'єва УААН України. Було зауважено, що видатний селекціонер майже все своє свідоме життя провів у Харкові, працюючи, а потім очолюючи інститут рослинництва, пізніше названий його іменем. Науковий доробок академіка Героя Соціалістичної Праці становить понад сто монографій, статей, посібників і підручників.

Під час заходу, в якому взяли участь науковці, провідні фахівці Інституту рослинництва, працівники бібліотеки, громадськість демонструвались праці вченого, література з питань селекції та генетики сільськогосподарських культур.

• У залі нових надходжень відбулась презентація другого видання книги Харківського архієпископа, богослова, історика, письменника **Філарета (Гумілевського)** "Историко-статистическое описание Харьковской епархии (т. І.)" (Х.: Изд. дом "Райдер", 2004). Цей твір Філарета вперше побачив світ у 1854 році. Він наявний у фонді ХДНБ ім. В.Г.Короленка і експонувався на заході разом з сучасним виданням.

У презентації брали участь редактор видання А.Ф.Парамонов, директор приватного Музею міської садиби В.П.Титарь, його заступники В.С.Прохорова та С.А.Голота, історики, краєзнавці. Захід транслювався обласним радіо.

28 квітня. У залі нових надходжень відбулася презентація творів живопису харківської аматорки Т.Красовської, ім’я якої добре відоме, як серед колег (вона працює у Харківському авіаційному інституті), так і серед широкого кола шанувальників.

Експонувалися лірико-поетичні картини Т.Красовської "Запах літа", "Зберегла твій букет", "Колір осені", "Вальс квітів", "Мрія про літо" та інші твори.

• Відбулися краєзнавчі читання **"Новомученики Слобідського краю"**. Доповідали краєзнавці В.Л.Голоха та Л.А.Петрова. Йшлося про святині Слобідського краю – чудотворну Озерянську ікону Пресвятої Богородиці, Каплуновську ікону Божої Матері та ін.; про діяльність єпископа Бєлгородського Іоасафа (Горленка), святителя Афанасія, архієпископа Харківського і Охтирського Мелетія (Леонтовича), архієпископа Онуфрія (Гагалюка) та інших діячів Православної церкви, діяльність яких була тісно пов’язана з Слобожанщиною.

ТРАВЕНЬ

5 травня. В Австрійській бібліотеці оформлена книжкова виставка **"Факел в житті та літературі"**, присвячена 130-річчю від дня народження австрійського письменника та літературознавця **Карла Клауса.**

• Відбулося чергове засідання Американського клубу за темою **"Випускний вечір у школі. Вступні іспити до вищих навчальних закладів. Пільги. Гранти".**

11 травня. У читальному залі відділу іноземної літератури відкрилася тематична виставка **"Шедеври сюрреалізму"**, підготовлена до сторіччя від дня народження Сальвадора Далі та Міжнародного дня музеїв. Читачі мали змогу ознайомитися з альбомами репродукцій найбільших музеїв світу, а також відеофільмами з Німеччини та Австрії цієї тематики.

12 травня. Відбулося чергове засідання Американського клубу за темою "**Пошук роботи випускниками шкіл. Медична страховка".**

13 травня. Співпрацівники відділу масової роботи оформили книжкову експозицію **"Українська інтелігенція XIX – початку XX ст.: особливості світоглядних цінностей".** Експонувалося понад 300 видань, які відображали складний і суперечливий період XIX – початку XX ст. в історії вітчизняної інтелігенції: внесок у національно-визвольний рух, формування політичних партій, роль і значення у збереженні національної культури тощо.

• У відділі технічної літератури відбувся черговий **День патентознавця**. Розглядалися зміни в патентному законодавстві України, були презентовані огляд та виставка нових джерел інформації тощо.

14 травня. Співпрацівники відділу масової роботи організували тематичну виставку **"Наука та творчість як феномен людської діяльності".** Видання з історії наукової думки, праці К.Поппера, А.Пуанкаре, П.Рікера, В.Віндельбанда, В.Вернадського, Г.Щедровицького та інших корифеїв науки, що експонувалися, стали в пригоді науковцям, викладачам, аспірантам і студентам, усім, хто цікавиться історією розвитку та проблемами сучасної науки.

• У читальному залі інформаційно-бібліографічного відділу проходили заняття студентів Харківської державної академії культури. Вивчався досвід роботи бібліотеки у формуванні інформаційної культури користувачів тощо.

14-15 травня. У інформаційно-бібліографічному відділі організоване стажування бібліотекаря Харківського інституту підвищення кваліфікації прокурорсько-слідчих працівників (філії Академії прокуратури України) Н.М.Капінос.

17-21 травня. Заст. директора Н.М.Кучерява та співпрацівники відділу україніки Н.І.Полянська і Л.М.Литвякова брали участь у науково-практичній конференції **"Електронні ресурси в бібліотеках. 2004"** (м. Миколаїв). Конференцію організували Міністерство культури і мистецтв України, Міжнародний фонд "Відродження", Асоціація "Інформатіо-Консорціум" (м. Київ), ТОВ "Інститут математичного моделювання "Фраксім" (м. Київ), наукова бібліотека Києво-Могилянської Академії (м. Київ) та Миколаївська обласна наукова бібліотека ім. О.Гмирьова.

Н.М.Кучерява представила доповідь **"Електронні ресурси у науковій бібліотеці: особливості створення та використання (з досвіду ХДНБ ім. В.Г.Короленка)".** Матеріали конференції надруковані[1]. Відрядження відбулося за підтримки Міжнародного фонду "Відродження".

18 травня. Працівники відділу технічної літератури провели день інформації на замовлення Інституту патології хребта та суглобів ім. М.І.Ситенка АМН України. На виставці, організованій в межах заходу, експонувалося близько 200 документів з патентного фонду бібліотеки про нові досягнення у створенні пристроїв для фізіотерапевтичних процедур.

---

[1] Електронні ресурси у бібліотеках – 2004: Матеріали конф. 17–21 травня 2004 р., м. Миколаїв. – К.: ТОВ "ІММ "Фраксім", 2004. – 92 с.

19 травня. Відбулася читацька конференція "**Глибокою і щирою любов'ю до народу...**", організована відділом масової роботи на пошану **Панаса Мирного** з нагоди 155-річчя від дня його народження. Шанувальники творчої спадщини видатного українського письменника заслухали повідомлення О.Козир, В.Саган, викладачів Харківського державного педагогічного університету ім. Г.С.Сковороди, аспірантів цього університету О.Писаренко та В.Шуєвої, а також інших учасників заходу.

Жвава дискусія, яка розгорнулася на конференції, засвідчила, що творчість Панаса Мирного є славетною сторінкою історії української літератури, хвилювала і продовжує хвилювати любителів красного письменства.

20 травня. Відбулася трибуна вченого "**Гуманізм – головний концепт просвітництва**", організована відділом масової роботи спільно з Науково-методичним педагогічним центром управління освіти Харківської міської Ради. Вона проходила за участю викладачів середніх закладів освіти Харкова, які обговорювали питання гуманізації та гуманітаризації освіти України. З основною доповіддю виступила методист педагогічного центру Г.Я.Надєєва. Вона прокоментувала національну програму "Освіта", відповіла на запитання.

• Відкрилася книжкова виставка "**Сучасна українська етнополітика: історичні засади**", організована відділом масової роботи.

24-25 травня. Працівник Німецького читального залу В.І.Прилипська брала участь у семінарі "**Німеччина в Інтернеті**". Він відбувся у Донецькому технічному університеті за підтримки Гете-Інституту (Київське відділення).

25 травня. Головний бібліограф інформаційно-бібліографічного відділу І.В.Дмитриченко відвідала бібліотеку Української інженерно-педагогічної академії. Вивчався стан роботи з формування електронних баз даних

• Цього ж дня зав. сектором інформаційно-бібліографічного відділу О.В.Івакіна відвідала головну бібліотеку Методичного об'єднання технікумів, коледжів та училищ з метою надання допомоги у роботі з формування даних для зведеного електронного каталогу періодичних видань бібліотек Харкова.

26 травня. У залі нових надходжень організовано презентацію книги О.Данова **"Амуриента".** Відзначалося, що автор має численне коло шанувальників його непростих творів "Армагеддон или Золотой век", "Высшие миры", "Этапы очищения". Книга "Амуриента" є продовженням цих творів і відображає духовні пошуки письменника. На думку присутніх, з-поміж попередніх видань, вона посідає особливе місце завдяки доброзичливості та оптимізму. О.Данов відповів на запитання присутніх.

• Відбулося чергове засідання Американського клубу за темою **"Проблема забруднення оточуючого середовища та утилізація відходів".**

• Співпрацівники інформаційно-бібліографічного відділу провели у Харківському інституті управління день інформації за темою: **"Організація і методи управління. Маркетинг і менеджмент".** У межах заходу були організовані перегляд літератури, прочитана лекція з формування інформаційної культури тощо.

27 травня. Бібліотеку відвідав Арно Кірхгоф, керівник відділу культури, освіти та меншин Посольства Федеративної Республіки Німеччини у Києві. Під час зустрічі обговорювалися питання подальшої співпраці.

• Відділ масової роботи організував до Дня захисту дітей зустріч за "круглим столом" на тему **"Правовий захист неповнолітніх у сучасних умовах".** Вона проходила за участю фахівців служби захисту прав дитини Харківської міської Ради Л.І.Калитенко, О.Л.Литвиненко, представника Харківської правозахисної групи В.В.Каплуна, учнів харківських шкіл, журналістів.

Йшлося про особливості ювенальної юстиції (юстиції для неповнолітніх), діяльність організацій, що захищають права дітей, правової освіти школярів. Журналісти телеканалу "Сьогодення" провели опитування учнів з приводу дотримування їхніх прав у школі та сім'ї. Зустріч транслювалась телеканалом "Сьогодення".

• Співпрацівники відділу технічної літератури провели день інформації на замовлення УкрНДІ природних газів. Захід відбувався за проектом "Взаємодія" в межах договору про інформаційне співробітництво.

• Відділ масової роботи спільно з Харківською обласною філармонією та управлінням культури Харківської облдержадміністрації організував вечір класичної музики **"Про високе і вічне...".** Він відбувся у Харківському університеті мистецтв ім. І.Котляревського і був присвячений 350-річчю Харкова.

На вечорі прозвучали музичні твори представників української та російської композиторських шкіл. Прекрасний світ фортепіанної музики відкрив для слухачів лауреат міжнародних

конкурсів О.Набіулін. Великим успіхом користувався виступ В.Холопової, доктора мистецтвознавства з Московської консерваторії.

ЧЕРВЕНЬ

2 червня. Відбулося чергове засідання Американського клубу за темою **"Національні кухні США та України. Традиційні страви двох країн".**

3 червня. У відділі україніки відкрилася виставка **"Крізь призму часу: історія України в художній літературі".** Читачам пропонувалася художня література, що висвітлює історичну долю українського народу, його шлях через віки. Експонувалися твори І.Багряного "Огненне коло", В.Барки "Жовтий князь", П.Загребельного "Диво", "Роксолана", "Євпраксія", Р.І.Іваничука "Орда", С.Скляренка "Володимир" та інші.

• Відбулося розширене засідання членів Пушкінського клубу та Дворянських зборів, присвячене дню народження О.С.Пушкіна. Харківські поети Л.П'ятак та Е.Романов читали вірші Пушкіна. Цікаві доповіді про життя та оточення О.С.Пушкіна зробили пушкіністи М.Е.Демидов та А.Ф.Парамонов. Директор музею "Тропа к Пушкину" ПТУ № 41 Т.В.Чубенко представила нові експонати музею. Серед них були буклет, виданий з приводу перших зборів Пушкінського Дому у Харкові та бюст поета, подарований О.С.Барсегяном, головним режисером Харківського академічного театру російської драми ім. О.С.Пушкіна. Виконувалися пісні, присвячені О.С.Пушкіну. Співали харківські барди М.Андрієнко та В.Фоменко. Класична музика пролунала у виконанні тріо скрипалів Харківської філармонії.

4 червня. У читальному залі відділу технічної літератури експонувалася тематична виставка, присвячена Всесвітньому дню охорони навколишнього середовища **"Сучасні технології очистки води"**. Було представлено 350 документів.

5 червня. Відділ іноземної літератури оформив тематичну виставку, присвячену Всесвітньому Дню охорони навколишнього середовища **"It's climate change, stupid!".**

6-12 червня. Заступники директора бібліотеки В.В.Мірошникова, Н.М.Кучерява, Н.К.Фірсова та зав. науково-методичним відділом О.П.Кунич взяли участь у XI міжнародній науково-практичній конференції "Крим 2004" **"Бібліотеки та інформаційні ресурси у сучасному світі науки, освіти, бізнесу".** Тема 2004 року: "Роль бібліотек, видавництв та виробників інформаційної продукції в еволюції сучасного суспільства" (м. Судак, 5–13 червня 2004 р.). В.В.Мірошникова виступила з повідомленням про досвід роботи ХДНБ ім. В.Г.Короленка з авторитетними файлами колективного автора.

Відрядження відбулося за сприяння Міжнародного фон-ду "Відродження" (в межах реалізації проекту створення регіональних інформаційних порталів та інформаційних центрів на базі публічних бібліотек), а також НВО "Ідея" (м. Донецьк), з яким ХДНБ співпрацює впродовж багатьох років.

8 червня. Відділ масової роботи спільно з Харківським обласним центром народної творчості організував науково-практичний семінар **"Мистецтво аматорського театру"** для керівників самодіяльних театральних колективів області.

9 червня. Відбулося чергове засідання Американського клубу за темою "**Подорожі автотранспортом. Мотелі. Правила дорожнього руху**".

15 червня. Співпрацівник відділу технічної літератури, патентний повірений Є.С.Стогній прочитав лекцію для фахівців ТОВ "Технопак" за темою **"Ноу-Хау" як об'єкт інтелектуальної власності"**.

16 червня. У великому читальному залі відкрилася тематична виставка **"Україна: XX століття у дзеркалі мемуарів"**, оформлена співпрацівниками відділів масової роботи та україніки. Було представлено близько 300 видань. Серед них мемуарні твори Б.Лепкого, О.Барвінського, В.Поліщука, С.Васильченка, М.Ірчана. На окремому стенді експонувалася мемуаристика 1980–90 рр., яка тривалий час була недоступною широкому читацькому загалу. Зокрема твори письменників української діаспори з фонду Українсько-канадської бібліотеки.

- Відбулося чергове засідання Американського клубу за темою **"Святкова кухня американців"**.

- Було проведене засідання секції Вченої ради з питань традиційного та машиночитаного каталогізування. Обговорювалися питання: "Стан та перспективи розвитку систематичних каталогів і картотек у відділах україніки, рідкісних видань і рукописів, іноземної літератури (доповідала головний бібліотекар відділу систематизації М.М.Чегринець), "Результати та перспективи роботи з авторитетними файлами колективного автора (найменувань колективів)" (доповідала заст. директора В.В.Мірошникова). Розглядалася також інформація Л.Б.Задорожної, зав. інформаційно-бібліографічним

відділом, про стан бібліографічної БД "Офіційні документи України".

• Відділ масової роботи спільно з Харківським приватним музеєм міської садиби провів у Будинку книги "Books" презентацію книги В.Маслійчука "Altera patria: нотатки про діяльність Івана Сірка на Слобідській Україні". Присвячена 350-річчю Харкова, книга висвітлює життєдіяльність славнозвісного козацького отамана, харківського полковника І.Сірка.

Презентація проходила за участю автора книги, істориків краєзнавців, студентів. Враженнями про видання поділилися співпрацівники музею міської садиби А.Ф.Парамонов, В.П.Титар, В.С.Романовський, С.А.Голота. Учасники заходу отримали відповіді на запитання і побажали автору творчої наснаги.

17 червня. У великому читальному залі відкрилася виставка **"Мистецтво, що дає радість",** присвячена 160-річчю від дня народження В.Д.Полєнова, академіка живопису, видатного російського майстра пейзажу. Експонувалася література про життя і творчість митця, альбоми з репродукціями його картин, які засвідчують, що учень Чистякова, товариш Репіна і Крамського, Полєнов все своє життя залишався вірним заповітам передвижників.

• У відділі технічної літератури відбувся черговий День патентознавця. Розглядалася тема: **"Стратегія і тактика патентної політики підприємства".**

18 червня. Відкрилася виставка **"Конституція України – основа реформування суспільства",** організована відділом масової роботи. Експонувалися закони України, праці видатних вчених, громадських і політичних діячів країни, що відобра-

жають широкий спектр соціально-політичних та економічних трансформацій в сучасній Україні.

21 червня. У великому читальному залі відкрився перегляд літератури **"Перші та прижиттєві видання творів українських письменників і громадсько-політичних діячів у бібліотеці екстеріорики ХДНБ".** Увазі користувачів були запропоновані перше видання праці В.Винниченка "Відродження нації" (Відень, 1919 р.), прижиттєві видання праць С.Бандери "Слово до українських націоналістів-революціонерів за кордоном" (1948 р.), Д.Донцова "Туга за героїчним" (1953 р.), "Заповіт Шевченка" (1950 р.), М.Грушевського "Вільна Україна" (1918 р.), а також художні твори Е.Андієвської, І.Багряного, В.Барки, О.Гай-Головка, Д.Гуменної та інших письменників української діаспори.

23 червня. На розширеному засіданні Ради зав. відділами при директорові обговорювалися результати роботи міжнародної наукової конференції "Крим 2004" "Бібліотеки та інформаційні ресурси у сучасному світі науки, культури, освіти, бізнесу". Виступили директор Л.П.Незнамова та учасники конференції В.В.Мірошникова, Н.М.Кучерява, Н.К.Фірсова.

29 червня. Відбувся черговий день фахівця **"Новини бібліотечної справи".** У ньому брали участь близько 100 працівників харківських бібліотек різного відомчого підпорядкування.

За традицією на червневому дні бібліотекаря висвітлювалася робота щорічної міжнародної конференції **"Бібліотеки та інформаційні ресурси в сучасному світі науки, культури, освіти, бізнесу",** яка у 2004 р. проводилася за темою **"Роль бібліотек, видавництв та виробників інформаційної продукції в еволюції сучасного суспільства"** (м. Судак, 6–12 червня).

Враженнями поділилися представники харківської делегації: заступники директора ХДНБ ім. В.Г.Короленка В.В.Мірошникова та Н.М.Кучерява, заступник директора ЦНБ Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна І.К.Журавльова та директор Центру науково-гуманітарної освіти ХГУ "Народна українська академія" І.В.Козицька.

Поряд з цим йшлося про XI-ту міжнародну конференцію **"Книга і світова цивілізація"** (Москва, 20–21 квітня). Її роботу прокоментував І.Я.Лосієвський, доктор філологічних наук, завідуючий відділом рідкісних видань і рукописів ХДНБ ім. В.Г.Короленка, який взяв у ній участь. Повідомлялося також про науково-практичну конференцію **"Електронні ресурси в бібліотеках – 2004"** (м. Миколаїв, 17–21 травня). Про неї розповіла учасниця конференції Н.М.Кучерява.

Присутні ознайомилися з новою літературою з бібліотечної справи, отриманою ХДНБ у ІІ кварталі поточного року. Вони були також проінформовані про нові надходження фахових видань до найбільших бібліотек Харкова у квітні–червні. Цю інформацію відобразив зведений каталог "Бібліотечна справа. Бібліотекознавство. Бібліографознавство" (2004. Вип. 2), який підготували до дня фахівця співпрацівники науково-методичного відділу.

Короленківці подарували директору Харківської ОУНБ СД-ROM з матеріалами конференції "Крим 2004", а ЦМБ ім. Бєлінського – добірку видань з питань бібліотечної справи, привезених з Судака.

• Відбувся тематичний вечір **"Будь гордий, що ти українець"**, організований відділом масової роботи. Відкрив його голова Харківського відділення Спілки письменників України І.Перепеляк. Про стан сучасної української літератури та критики розповіла О.Різниченко, провідний фахівець Харківського літературного музею. Виступили поети В.Бойко,

О.Ковальова, М.Супруненко, бандуристи з Харківського державного інституту мистецтв ім. Котляревського.

• У залі нових надходжень відбувся тематичний вечір **"Души высокая свобода...",** організований спільно з Пушкінським клубом та Харківськими дворянськими зборами з нагоди 115-річчя від дня народження Анни Ахматової. Виступили поети, літературознавці, барди: Т.В.Стогова, С.М.Ємельянова, І.П.Коваль, Л.І.П'ятак, М.М.Андрієнко, Г.С.Крохмальова.

• На замовлення ВАТ "Серп і молот" працівниками відділу технічної літератури проведено день інформації. Висвітлювалися здобутки винахідників у тракторобудуванні.

30 червня. Відбулися краєзнавчі читання **"Станція Основа: минуле і сьогодення".** З результатами досліджень присутніх познайомила краєзнавець М.С.Васильєва.

2 ВИДАВНИЧА ПРОДУКЦІЯ ХДНБ ім. В.Г.КОРОЛЕНКА

2.1 Видання, підготовлені співпрацівниками

1. Бібліотекознавець Любовь Борисівна Хавкіна: Харківський період діяльності (1888–1918). Зб. матеріалів / Харк. держ. наук. б-ка ім. В.Г.Короленка; Уклад.: А.М.Перепеча, Н.І.Капустіна. – Х., 2004. – 151 с.

Із змісту: Хроніка життя і діяльності Л.Б.Хавкіної (1871–1918). – С.7–17; Л.Б.Хавкіна. Вчений і людина / П.С.Соков (Москва). – С.18–24; Л.Б.Хавкіна. Витоки українського бібліотекознавства / Т.П.Самійленко, Р.А.Драган. – С.24–32; Л.Б.Хавкіна і Харківська громадська бібліотека / А.М.Перепеча, С.Б.Шоломова. – С.33–43; Роль Л.Б.Хавкіної у створенні нотного абонемента в Харківській громадській бібліотеці / А.М.Пе-

репеча. – С.43–50; З історії створення відділу бібліотекознавства Харківської громадської бібліотеки / Н.І.Капустіна. – С.50–59; Харківськкий період у житті Л.Б.Хавкіної / А.В.Ричков (Москва). – С.59–62; Бібліографічний покажчик праць Л.Б.Хавкіної та література про неї. – С.62–122; Іменний покажчик. – С.125–127; Додатки. – С.128–149: [Вперше опубліковані документи про діяльність Л.Б.Хавкіної, наявні у Державному архіві Харківської області та меморіальному фонді ХДНБ ім. В.Г.Короленка – листи, доповіді, фотографії тощо].

2. Бібліотечна справа. Бібліотекознавство. Бібліографознавство. Звед. кат. нових надходжень до провідних бібліотек Харкова за 2003 рік / Харк. держ. наук. б-ка ім. В.Г.Короленка, Харк. бібл. т-во; Уклад.: Н.І.Вологжина, О.П.Скорик. – Х., 2004. – 88 с.

Видання містить бібліографічну інформацію про документи з бібліотечної справи, бібліотекознавства, бібліографознавства та суміжних галузей (книгознавства, інформатики, документознавства), що надійшли до 16 провідних харківських бібліотек у 2003 році. Представлено 379 бібліографічних описів.

3. Бібліотечна справа. Бібліотекознавство. Бібліографознавство. Звед. кат. нових надходжень до провідних бібліотек Харкова. 2004. Вип. (квітень-червень) / Харк. держ. наук. б-ка ім. В.Г.Короленка; Харк. бібл. т-во; Уклад. О.П.Скорик. – Х., 2004. – 38 с.

Подано 175 бібліографічних описів видань, у т.ч. на електронних носіях, отриманих найбільшими харківськими книгозбірнями в квітні-червні 2004 року.

4. Видатний український мікробіолог Анатолій Якович Циганенко: Кат. виставки, присвяч. 350-річчю міста Харкова, 200-річчю Харк. держ. мед. ун-ту, 75-річчю від дня народж. акад. А.Я.Циганенка / Харк. держ. наук. б-ка ім. В.Г.Короленка; Уклад.: Е.І.Романова, О.І.Крутас. – Х., 2004. – 92 с.

У каталозі представлено бібліографічні описи документів про історію Харківського державного медичного університету, висвітлено наукову, педагогічну, громадську діяльності ректора професора А.Я.Циганенка. Видання адресовано науковцям, лікарям, студентам, викладачам, а також усім, хто цікавиться медициною та її історією. При його підготовці були використані фонди ХДНБ ім. В.Г.Короленка, обласної наукової медичної бібліотеки та бібліотеки медичного університету.

5. Хроніка Харківської державної наукової бібліотеки ім. В.Г.Короленка. Інформ. бюл. 2003 р. Вип. 3 (19). / Харк. держ. наук. б-ка ім. В.Г.Короленка; Уклад.: О.П.Кунич, Г.Д.Ковальчук. – Х., 2003. – 34 с.

Висвітлено основні події, що відбулися у бібліотеці у липні-вересні 2003 р.

6. Шевченкіана на початку XXI століття. Матеріали наук. – практ. конф., присвячені 190-річчю від дня народження Т.Г.Шевченка. 25 березня 2004 р. / Харк. держ. наук. б-ка ім. В.Г.Короленка, Харк. центр українознавства; Уклад. В.О.Ярошик. – Х., 2004. – 194 с.

Із змісту: Знакова постать українського народу / Н.М.Кушнаренко. – С.4–7; Формування релігійного світогляду великого поета-провидця Т.Г.Шевченка / Л.М.Юдіна. – С.7–17; Жіноча тема у творчості Т.Г.Шевченка / Н.П.Тріпутіна. – С.17–24; Про музичний аспект "Давидових псалмів" Т.Г.Шевченка / Н.Ф.Руденко. – С.25–31; Хто ховається за криптонімом "Ш"? / В.О.Репрінцева. – С.31–45; Життєвий шлях і творча спадщина Т.Шевченка як стимулюючий чинник виникнення та функціонування "просвіт" / Т.О.Чугуй. – С.46–55; Християнські основи малярського мистецтва Т.Г.Шевченка / К.М.Слесик. – С.55–60; Т.Г.Шевченко у політичній та ідейно-художній концепції І.Багряного / М.П.Сподарець. – С.60–70; Шевченківські традиції у творчості Яра Славутича / Л.І.Селіверстова – С.70–81; З історії німецької Шевченкіани / О.Д.Рожина. – С.82–91; З Шевченкіани ХДНБ / Т.О.Сосновська, В.О.Ярошик. – С.91–100; Перше видання "Гайдамаків" 1841 року: Доля харківських примірників / І.Я.Лосієвський. – С.101–108; Цікава

Шевченкіана з фондів Харківської музично-театральної бібліотеки ім. К.С.Станіславського / Т.Б.Бахмет. – С.108–116; Бібліографічна Шевченкіана / К.М.Веселова. – С.116–121; Зібрання творів Т.Шевченка в колекції екстеріорики ХДНБ / С.М.Миценко. – С.121–125; Т.Шевченко і В.Н.Каразін. Ювілейні роздуми / О.П.Чугуй. – С.126–133; До історії побутування галереї картин Т.Г.Шевченка у Харкові (1933–1948) / В.І.Кацай. – С.134–143; Скульптури Т.Г.Шевченка у Харкові / О.Дьякова. – С.144–150; Слобожанський уклін Тарасові Шевченку / Г.Столярова. – С.150–163; Т.Г.Шевченко та його час. Твори із зібрання Харківського художнього музею / О.Й.Денисенко, С.О.Левіт. – С.163–169; Т.Г.Шевченко і Харків / І.В.Киценко. – С.170–173; Тема Т.Г.Шевченка у науковій спадщині М.Ф.Сумцова / О.Г.Павлова. – С.177–188.

2.2 Статті співпрацівників

7. Дмитрієва О. З любов'ю написані рядки // Слобода. – 2004. – 25 июня.

Про книгу М.Бєляєва та Т.А.Могилевської "Криниці світла і добра" (Х., 2002).

8. Дмитрієва О., Рябцева О. Книжки з особистих бібліотек діячів української діаспори у фонді екстеріорики ХДНБ ім. В.Г.Короленка // Особисті книжкові колекції та особові фонди діячів української діаспори в бібліотеках та архівах України: Зб. матеріалів конф. / Нац. ун-т "Києво-Могилянської академія", Нац. парламент. б-ка України. – К., 2004. – С.59–66.

9. Кучерява Н.М. Електронні ресурси у науковій бібліотеці: особливості створення та використання (з досвіду ХДНБ ім. В.Г.Корленка) // Електронні ресурси в бібліотеках – 2004. Матеріали конф. м. Миколаїв, 17–21 травня 2004 р. – К.: ТОВ "ІММ-Франксім", 2004. – С.46–51.

Висвітлено основні напрями діяльності ХДНБ ім. В.Г.Короленка зі створення власних електронних ресурсів, стан впровадження

автоматизованих технологій, зміна пріоритетів розвитку бібліотеки внаслідок впровадження сучасних інформаційних технологій тощо.

10. Лосієвський І. Посланці вічності // Слобід. край. – 2004. – 8 трав.

Про виставку **"Середньовіччя – книжковий вимір"** у ХДНБ ім. В.Г.Короленка.

11. Лосиевский И.Я. Личные библиотеки выдающихся ученых и писателей в фондах ХГНБ им. В.Г.Короленка // Книги и мировая цивилизация: Материалы XI междунар. конф. по проблемам книговедения (Москва, 20–21 апр. 2004 г.) – М.: Наука, 2004. – С.153–155.

Висвітлено досвід роботи ХДНБ з формування особистих бібліотек, їх склад.

12. Лосиевский И. "Прабабушки" харьковских газет // Слобід. край. – 2004. – 26 черв.

Про газету **"Харьковские известия"** 1817–1823 років.

13. Быков В.Г. Портрет в пороховом дыму. Орлов-Денисов // Император. – 2003. – № 5. – С.34–35.

14. Ярошик В.О., Т.О.Сосновська Краєзнавство – улюблена справа // Харків і харків'яни. – 2003. – № 1. – С.64–66.

До 25-річчя існування клубу **"Краєзнавець"** при відділі україніки ХДНБ ім. В.Г.Короленка.

Див. також № 6.

ЗМІСТ

Виробничо-практичне видання

ХРОНІКА
Харківської державної наукової бібліотеки
ім. В.Г.Короленка

Інформаційний бюлетень
2004 р. Вип. 2 (22)

Відповідальний за випуск
Л.П.Незнамова, засл. працівник культури України

Редактор С.М.Миценко

Підписано до друку Формат 60х84 1/16 2,3 друк. арк. 2,1 обл.- вид. арк. Папір для множ. апаратів. Тираж 70 прим. Замовлення

Ксерокс ХДНБ ім. В.Г.Короленка. 61003, Харків-3, пров. Короленка, 18.